

Komentaras

2014 03 25

Rusijos rublio korekcija dar nesibaigia

Rusijos rublis Euro atžvilgiu šiemet jau nuvertėjo 9 proc. Žinant, kad Lietuvos prekių eksportas į Rusiją pernai sudarė 19.6 proc. BVP ir kad pingantis rublis turi didelės įtakos mūsų eksporto konkurencingumui, naudinga įvertinti tolesnes rublio perspektyvas.

Didžiausią poveikį Rusijos rublio kursui istoriškai daro naftos kainos. Tai visai nenuostabu, nes naftos ir dujų eksportas sudaro apie du trečdalius viso Rusijos prekių eksporto, ir yra pagrindinis ekonomikos variklis ir užsienio valiutos pajamų šaltinis. Vien tik 2012 m. Rusija eksportavo naftos, naftos produktų ir dujų už 347 mlrd. JAV dolerių (17 proc. viso BVP). Aštriausi Rusijos rublio kritimai (1998 m. ir 2008 m.) didelę dalimi buvo nulemti tuo pačiu metu krentančių naftos kainų.

Tačiau nuo 2013 m. gegužės mėn. rublio ir naftos keliai išsiskyrė. Šiais metais rublis krenta nepaisant to, kad naftos kainos pasaulio rinkose išlieka palyginti stabilios. Akivaizdi to priežastis – stipriai išaugusi geopolitinė rizika. Užsienio investuotojai, išgašdinti Rusijos agresijos prieš Ukrainą, sparčiai traukiasi iš Rusijos finansų rinkų. Bet yra ir kitas svarbus ir gal ne toks akivaizdus faktorius – tai užsispyrusiai aukšta Rusijos infliacija. Dėl to realusis rublio/euro kursas, kuris atsižvelgia į šalių infliacijos skirtumus, nuo 2001 m. sausio sustiprėjo 51 proc., tuo tarpu nominalus rublio kursas nukrito 46 proc. Realus rublio kurso kilimas, kuris reiškia konkurencingumo praradimą, iliustruojamas ir statistika: einamosios sąskaitos pertekliaus ir BVP santykis sumažėjo nuo 11 proc. 2005 m. iki tik 1,6 proc. 2013 m. Rusijos kitų prekių, išskyrus naftą ir dujas, eksporto augimas smarkiai atsilieka nuo BVP augimo, o einamosios sąskaitos deficitas, jei vertintume be naftos ir dujų, viršija 15 proc. BVP.

Rusijos užsienio politika taip pat gali toliau skatinti rublio nuvertėjimą. Nors Krymo krizės atgarsiai nuvilnijo po visą pasaulį, tačiau iki šiol kapitalo bėgimas iš Rusijos buvo ribotas. Nuo metų pradžios Rusijos centrinio banko užsienio atsargos smuktelėjo nuo 510 mlrd. iki 493 mlrd. dolerių. Palyginimui, per 2008-2009 m. krizę Rusija prarado daugiau nei 200 mlrd. dolerių užsienio atsargų. Netgi jei pavyktų išvengti masinio kapitalo bėgimo, o tai yra labiausiai tikėtinas variantas, galime spėti, kad užsienio investuotojai neskubės vėl investuoti į Rusiją. Jau ir dabar šalyje trūksta materialinių investicijų, ypač iš užsienio. Investicijų trūkumas toliau mažins pasiūlą šalyje ir kels infliaciją.

Nominalus rublio kurso kritimas dar gali tęstis. Mūsų nuomone 12 mėn. laikotarpyje euro ir rublio santykis sieks 55-60 (dabar euro rublio valiutos kursas yra 49.8). Ilgesniuoju laikotarpiu, naftos kainoms išliekant aukštomis ir kariniams konfliktams nutilus, rublio kursas turėtų stabilizuotis.

Donatas Brazdžius

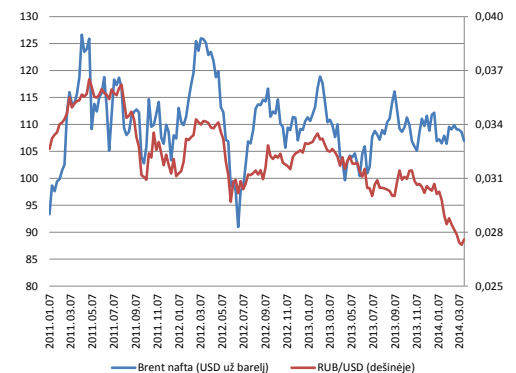
Vyresnysis analitikas

donatas.brazdzius@dnb.lt

Tel. 8 5 2393402

Ekonominių tyrimų departamentas | Rinkų tarnyba

Rublio ir naftos kainos dinamika

Metinis VKI pokytis

